

[Alvilda Larsen.]

til personer. Vi foretrækker udvalgsstyrets princip, fordi vi finder, at det er langt mere demokratisk. Aarhus har ønsket en magistratsordning, hvorefter den udøvende myndighed i kommunens anliggender henlægges til en magistrat, en borgmester og 4 rådmænd, i modsætning til den nuværende ordning, hvorefter den udøvende myndighed ligger hos borgmesteren samt 26 stående udvalg. Motivet er de voksende kommunale opgaver og ønsket om en centralisering af arbejdet. Vi finder fra mit partis side, at det er en dårlig udvej, fordi man herved afgjort indskrænker det folkevalgte elements indflydelse og til gengæld får en slags nye embedsmænd. Det vil absolut ikke befordre intim kontakt og samarbejde mellem befolkningen og de kommunale råd. Hvis Aarhus for at bevare det folkevalgte elements indflydelse f. eks. havde villet udvide antallet af kommunalbestyrelsesmedlemmer, medlemmer af byrådet, havde man kunnet diskutere spørgsmålet, men det har der ikke været tale om. Vi må derfor stemme imod disse bestemmelser, og jeg vil anbefale medlemmerne at stemme imod ændringsforslag nr. 1 til § 1 og derfor også imod ændringsforslagene nr. 4 og 8.

Jeg må udfra det, jeg har sagt med hensyn til diæterne, anbefale, at man stemmer imod de ændringsforslag angående lovforlaget om købstadkommunernes styrelse, der er stillet af venstre og det konservative folkeparti. Det samme gælder de ændringsforslag, der er stillet til lovforlaget om landkommunernes styrelse; også disse ændringsforslag vil jeg anbefale at man stemmer imod. Iøvrigt stemmer vi naturligvis for lovforslagene som helhed ved tredje behandling.

Aksel Møller: Jeg har bedt om ordet for at få lejlighed til at begrunde mit standpunkt til en enkelt bestemmelse i lovforlaget angående købstadkommunernes styrelse. Jeg er iøvrigt enig med mit parti i dets bedømmelse af hele honorarspørgsmålet og vil følge mit parti ved tredje behandling og stemme imod lovforlaget, men jeg vil ikke kunne være med til at stemme for ændringsforslaget om den særlige ordning, som nu tænkes gennemført i Aarhus. Jeg må derfor undlade at stemme for det ændringsforslag, der vedrører § 8, stk. 2 — ændringsforslag nr. 1 —, fordi det i mine øjne betyder en forbedring derved, at lovforlagets oprindelige tanke, der var, at alle kommuner i og for sig, hvis de ønskede det, kunne få en magistratsordning, nu er be-

grænset ved dette ændringsforslag til Aarhus alene. Men ved afstemningen om den ændrede paragraf vil jeg bede om delt afstemning, således at der bliver lejlighed for mig til at stemme imod lovens § 8, stk. 2, i den efter vedtagelsen af ændringsforslaget foreliggende skikkelse.

Hvorfor vil jeg nu det? Mit synspunkt er, at det, der her sker, betyder, at man fjerner sig fra folkestyret. Der er efter min mening slet ingen tvivl om, at når man gennemfører en magistratsordning, betyder det, at man reducerer kommunalbestyrelsens medlemmer til blot at være kontrollerende og besluttende, man afskærer dem fra en direkte deltagelse i administrationen, medmindre de er medlemmer af det udvalg, som en magistratsrådmænd skal have bag sig. Jeg finder, at det er meget betænkeligt at række hånd til denne udvikling. Der er naturligvis nogen trøst i, at Aarhus, der selv har ønsket denne udvej, efter ændringsforslaget vil blive den eneste by, der er udstyret med en sådan københavnsnignende magistratsordning, men det er jo ikke ensbetydende med, at interessen for oprettelse af lønnede rådmandstillinger ikke breder sig til andre byer, og det vil være meget svært for den høje rigsdag, når den først har givet efter overfor Aarhus, at stå imod de krav, som kan komme fra andre byer om at få oprettet en tilsvarende ordning, og overalt, hvor vi opretter en sådan ordning, skubber vi den almindelige kommunalbestyrelses medlemmer til side og lægger magten mere og mere hos magistratsmedlemmerne. Det vil meget hurtigt vise sig, at magistraten oven i købet efter københavnsk mønster vil få en lang række beføjelser til at træffe beslutninger på kommunalbestyrelsens vegne, bemyndigelser, som kommunalbestyrelsen giver den, og som den afgør i sine lukkede møder. Jeg vil derfor meget henstille til det høje ting — formentlig er min henstilling forgæves —, men jeg vil alligevel meget henstille, at man ikke tillader, at denne udvikling nu sættes i gang.

Dernæst vil jeg gerne pege på, at det i bemærkningerne til lovforlaget hedder, at man må gøre disse rådmandstillinger lønnede, fordi det næppe vil være muligt for de pågældende, står der, at have privat beskæftigelse ved siden af. Det er efter min mening en af de største anstødssten mod at ophøje Aarhustanken til lov, for hvad betyder det? Det betyder, at de mennesker, der skal vælges til rådmandstillinger, altså til de stillinger, som i dag i virkeligheden er fordelt på så og så mange udvalgsformænd, skal være indstillet på at opgive deres borgerlige ger-